

بررسی جامعه‌شناختی تغییرات سبک زندگی زنان در تعاملات فضای مجازی

دانشجوی دکتری گروه جامعه‌شناسی، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران
استادیار گروه جامعه‌شناسی، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران
استادیار گروه جامعه‌شناسی، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران

مرضیه گلینی ^{id}...
مجتبی صدقاتی فرد* ^{id}
شیده پرنیان ^{id}

ایمیل نویسنده مسئول: m.sedaghatifard@iau-garmsar.ac.ir

پدیرش: ۱۴۰۲/۰۸/۱۳

دریافت: ۱۴۰۱/۰۳/۲۰

فصلنامه علمی پژوهشی خانواده درمانی کاربردی

شاپا (الکترونیکی) ۲۴۳۰-۲۷۱۷

<http://Aftj.ir>

دوره ۴ | شماره ۴ پیاپی ۱۸ | ۳۶۴-۳۷۸

پاییز ۱۴۰۲

نوع مقاله: پژوهشی

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:
درون متن:

(گلینی و همکاران، ۱۴۰۲)

در فهرست منابع:

گلینی، مرضیه، صدقاتی فرد، مجتبی، و پرنیان، شیده. (۱۴۰۲). بررسی جامعه‌شناختی تغییرات سبک زندگی زنان در تعاملات فضای مجازی. *خانواده درمانی کاربردی*. ۴(۴)، ۳۶۴-۳۷۸.

چکیده

هدف: بررسی جامعه‌شناختی تغییرات سبک زندگی زنان شهر گرمسار در تعاملات فضای مجازی بود. **روش پژوهش:** پیمایشی و جامعه آماری زنان سنین ۱۹ تا ۵۹ سال شهر گرمسار و با روش نمونه‌گیری اتفاقی بر روی ۱۶۰ نفر از زنان این شهر انجام شد. روایی مقیاس سنجش محقق ساخته از سوی متخصصین مرتبط بررسی و تایید شد و پایایی پرسشنامه نیز، با استفاده از روش آلفای کرونباخ محاسبه و ضریب آن در پرسشنامه ۰/۷۵ حاصل گردید. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و آزمون یو مان ویتنی و نرم‌افزار SPSS تجلیل شدند. **یافته‌ها:** بین شاخص‌های سنجش سبک زندگی توجه به بدن ($r=0/42$ ، $P=0/027$)، الگوهای تفریح و گذران وقت ($r=0/34$ ، $P=0/031$)، تغذیه ($r=0/23$ ، $P=0/048$)، ارتباطات اجتماعی ($r=0/38$ ، $P=0/039$)، سبک ازدواج یا زندگی مشترک ($r=0/44$ ، $P=0/022$)، و ورزش ($r=0/21$ ، $P=0/031$) با فعالیت در فضای مجازی رابطه وجود دارد به طوری که میزان حضور در فضای مجازی، به میزان گرایش به شاخص‌های یادشده و سبک زندگی غیرسنتی (مدرن) در میان آن‌ها افزوده است. **نتیجه‌گیری:** تغییر و تفاوت در زندگی زنان مورد بررسی وجود داشت و بررسی‌های انجام شده، وضعیت معناداری را از این حیث نشان می‌دهد. بنابراین فعالیت و تعامل در فضای مجازی توانسته است تا حد قابل توجهی در سبک زندگی زنان مورد مطالعه تغییر ایجاد کند. در واقع، این تغییرات نشان دهنده تأثیر بسزایی است که حضور در فضای مجازی به لحاظ جامعه‌شناختی می‌تواند در شیوه زندگی زنان ایجاد کند. براین اساس پیشنهاد شد سیاست‌گذاران و مسئولین مربوطه درمورد فضای مجازی، توجه خود را بر تغییر نگاه امنیتی، به نگاهی فرهنگی برای سیاست‌های بهتر اجتماعی و به سویی مثبت و مؤثرتر هدایت کنند.

کلیدواژه‌ها: سبک زندگی، فضای مجازی، زنان

مقدمه

ظهور و گسترش اینترنت به عنوان یکی از مهمترین رسانه‌های حال حاضر، می‌تواند مانند هر نوآوری گسترده دیگری باعث به وجود آوردن تغییراتی در جنبه‌های مختلف زندگی شود. فضای مجازی ویژگی‌های چندی دارد (دهیا و درآیدن، ۲۰۱۷): جهانی و فرامرزی بودن، دستیابی آسان به آخرین اطلاعات، جذابیت و تنوع، و آزادی اطلاعات و ارتباطات. همچنین برخی نقش‌ها و وظایف تکنولوژی‌های ارتباطی را عبارت از نقش‌های تفریحی، خبری، همگن‌سازی، آگاه‌سازی، احساس تعلق اجتماعی دانسته‌اند (گائو و سای، ۲۰۲۰). در واقع، رسانه‌ها دارای اثرات وسیع و گوناگون روانی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی هستند که بر عقاید، ارزش‌ها، مهارت‌ها و سلیقه‌ها تاثیر می‌گذارند (اکسار، فیردائوس، دناپی و مکسود، ۲۰۲۰). کاستلز در نظریه جامعه شبکه‌ای خود معتقد است، حوزه فرهنگ که نظام‌هایی از عقاید و رفتارها را شامل می‌شود و ساخته تاریخ است، با ظهور تکنولوژی جدید دستخوش دگرگونی‌های بنیادین می‌گردد و به دنبال آن ساختار مناسبات و ارتباطات انسانی نیز شکل جدیدی به خود می‌گیرد (کاستلز، ۱۳۸۵). به زعم وی، شبکه‌ها ساختارهای باز هستند که می‌توانند بدون هیچ محدودیتی گسترش یابند و نقاط شاخص جدیدی را در درون خود پدید آورند تا زمانی که این نقاط توانایی ارتباط در شبکه را داشته باشند (کاستلز، ۱۳۸۵). فضای مجازی یک تکنولوژی ارتباطی^۱ است اما در واقع، دنیایی موازی است که با خطوط ارتباطی و کامپیوترهای جهان خلق و نگهداری می‌شود (مرادی، ۱۳۹۰).

ایران امروز نیز، بیش از پیش در درون جامعه اطلاعاتی جهانی قرار گرفته است و به این تکنولوژی‌های ارتباطی نوین مجهز است. امروزه شاهد گسترش تدریجی استفاده از امکانات فضای مجازی توسط کاربران هستیم و روشن است که این روند در کشور ما روز به روز گسترش می‌یابد (عبدالله نژاد فراهانی، ۱۳۹۳). آمارهای رو به رشد استفاده از اینترنت، تلفن‌های همراه و کاربری‌های گوناگون ارتباطی آن، بیانگر این امر هستند. آمار تعداد استفاده کنندگان از اینترنت در ایران نشان می‌دهد تنها بین سالهای ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۶ تعداد کاربران اینترنتی در ایران بیش از ۳۱۰۰ درصد افزایش یافته است و در یک دهه گذشته به بیش از ۱۱/۵ میلیون نفر بالغ شده است (فتحی، سروش، ۱۳۹۲). با مشاهده و مطالعه متولدین نسل‌های اخیر می‌توان گفت جامعه آتی به مراتب بیشتر در معرض فضای مجازی خواهد بود، چنانکه نتایج تحقیقات انجام شده در ایالات متحده نشانگر آن است که استفاده از اینترنت در میان جوانان، بیش از هر گروه سنی دیگری است (نوابخش، ۱۳۹۳). در ادبیات جامعه‌شناسی، از مفهوم «سبک زندگی» دو برداشت و دو گونه مفهوم سازی متفاوت بعمل آمده است. در مفهوم نخست؛ سبک زندگی، معرف ثروت و موقعیت اجتماعی افراد و غالباً به عنوان شاخصی برای تعیین طبقه‌های اجتماعی بکار رفته است. در مفهوم دوم؛ سبک زندگی، نه راهی برای تعیین طبقه اجتماعی بلکه شکل اجتماعی نوینی دانسته می‌شود که تنها در متن تغییرات فرهنگی مدرنیته و رشد فرهنگ مصرف‌گرایی معنا می‌یابد. در واقع سبک‌های زندگی مجموعه‌ای از طرز تلقی‌ها، ارزشها، شیوه‌های رفتار، حالت‌ها و سلیقه‌ها در هر چیزی از موسیقی گرفته تا هنر و طرز چیدمان دکوراسیون منزل، پوشش شخصی، رفتارهای اجتماعی، تفریحات، الگوی ازدواج و غیره... را در برمی‌گیرد (رسولزاده اقدام و عدلی پور، ۱۳۹۳). در واقع، یک گروه اجتماعی منزلتی به عنوان گروهی تعریف شده

^۱ Communication Technology

است که به شیوه‌های مختلف عمل می‌کند و دارای یک الگوی مجزای زندگی، غذا خوردن، آشامیدن، لباس پوشیدن، تفریح و... است (آشتون، مورگان، هاتچسون، رولو و کالینز، ۲۰۱۷). سبک زندگی مجموعه‌ای نسبتاً منسجم از همه رفتارها و فعالیت‌های یک فرد در جریان زندگی روزمره است (لی، یو، گئو، بیان، یانگ و همکاران، ۲۰۱۷). کلاکھون (۱۹۸۵) نقل از کرنر و همکاران، (۲۰۱۷) سبک زندگی را مجموعه‌ها یا الگوهای خودآگاه و دقیقه توسعه یافته‌ی ترجیحات فردی در رفتار شخصی مصرف کننده تعریف کرده است. لیز، سبک زندگی را طرز مشخص یا متمایز زندگی کردن گروهی از مردم معرفی می‌کند؛ نظامی که از تأثیر فرهنگ (ارزش‌ها، منابع، نمادها و قوانین) بر نیروهای زندگی در گروه شکل می‌گیرد. او با توجه به تمرکزش بر موضوع بازاریابی در جای دیگر سبک زندگی را الگوی رفتاری گروهی می‌داند که در خریدهای مصرف کننده انبوه و روش‌های مصرف انعکاس یافته است (دسمت، تامپسون، بارانوسکی، پالمیرا، ورلوگن و همکاران، ۲۰۱۶). آرنا و همکاران سبک زندگی را الگویی برآمده از ارزش‌ها و باورهای مشترک یک گروه یا جامعه می‌دانند که به صورت رفتارهای مشترک ظاهر می‌شود. اصطلاحی که در موارد متعدد با پاره فرهنگ مترادف است (مانند سبک زندگی حومه نشینان) (آرنا، لای، هیورت، ویلیامز، بریگز و همکاران، ۲۰۱۶).

رسانه‌های فضای مجازی به نوعی نشریات دیجیتال هستند اما دیگر عین سند نیستند و به صورت آنلاین عرضه می‌شوند (روتوندی، استنسا و توماسولو، ۲۰۱۷). با ورود و گسترش پدیده اینترنت به عرصه تعاملات اجتماعی (تونگ، اسپیتزبرگ و کمپبل، ۲۰۱۹) سبک زندگی مردم تحت الشعاع این امر قرار گرفته (پارساکیا و همکاران، ۲۰۲۳) و با توجه به اینکه زنان یک جامعه نقش حساسی را در این مهم در اختیار دارند، بر این اساس با توجه به کارکرد و نقش پررنگی که ارتباطات در فضای مجازی به عنوان تکنولوژی نوین اطلاعاتی در جوامع مختلف دارد و سطح گسترده‌ای از جوامع را به فرهنگ‌ها و ویژگی‌های اجتماعی متفاوت در یک سطح جهانی به یک دیگر پیوند می‌دهد هدف پژوهشگر در این پژوهش شناسایی تاثیر تعاملات فضای مجازی در تغییر سبک زندگی زنان شهر گرمسار و تعیین رابطه فعالیت زنان در فضای مجازی بر مواردی از سبک زندگی بوده است. بنابراین محور اصلی پژوهش حاضر که بررسی جامعه شناختی تغییرات سبک زندگی زنان ۵۹-۱۹ ساله شهر گرمسار در تعاملات فضای مجازی است را این پرسش تشکیل می‌دهد که فضای مجازی چه تاثیری بر تغییرات سبک زندگی زنان دارد؟

روش پژوهش

در این پژوهش از طرح پژوهشی کمی استفاده شد. روش این پژوهش پیمایشی و از نظر هدف کاربردی بود. برای آزمون فرض‌های پژوهشی، شهر گرمسار به عنوان محدوده جامعه آماری شناخته شده و جامعه آماری زنان سنین ۱۹ تا ۵۹ سال شهر گرمسار در سال ۱۳۹۹ بودند. با در نظر گرفتن اینکه متاسفانه اطلاع دقیق و درستی از تعداد واقعی زنان گروه‌های سنی یادشده در جامعه آماری مورد مطالعه نبود و به دنبال آن چنین امری، امکان استفاده از فرمول‌های رایج تعیین حجم نمونه را سلب می‌کرد براساس پیشینه تجربی، و با در نظر گرفتن حجم نمونه در پژوهش‌های مشابه نمونه آماری ۱۶۰ نفر در نظر گرفته شد که با روش اتفاقی انتخاب شدند.

ابزار پژوهش

۱. پرسشنامه محقق‌ساخته سبک زندگی. گردآوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه محقق‌ساخته‌ای در مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت صورت گرفت. پس از آزمون مقدماتی (پیش‌آزمون و اعتبار‌آزمایی و پایایی سنجی ابزار) پرسشنامه در نمونه نهایی مورد استفاده قرار گرفت. تلاش گردید تا اعتبار محتوایی و صوری پرسشنامه پژوهش به دقت انجام شود تا ابتدا پیش‌آزمون انجام گیرد. برای تعیین اعتبار پرسشنامه، از نظر متخصصان و کارشناسان جامعه‌شناس در زمینه منطبق بودن محتوای سؤالات با ویژگی‌های مورد نظر استفاده شد و نقطه نظرات اصلاحی هریک از نامبردگان مورد بررسی و اعمال قرار گرفت. پرسشنامه یادشده به منظور پیش‌آزمون، بر روی یک نمونه ۳۵ نفری از جمعیتی متنوع از زنان اجرا شد. برای بررسی همسانی درونی و ضریب پایایی ابزار گردآوری داده‌های این پژوهش، سعی شد همبستگی هر گویه و مقیاس متغیرها با سایر گویه‌ها با بهره‌گیری از روش آلفای کرونباخ استخراج شود تا برای اجرای نهایی آن، از پایایی لازم برخوردار باشد. در بررسی پایایی پرسشنامه از دو روش آلفای کرونباخ و روش آزمون-آزمون مجدد (بازآزمایی) استفاده شد و میزان پایایی کل پرسشنامه ۰/۷۵ به دست آمد که نتایج آن در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول ۱. ابعاد سنجش برای ساخت سنجۀ اندازه‌گیری سبک زندگی و ضرایب پایایی به روش آلفای

کرونباخ و بازآزمایی

متغیر وابسته	ابعاد درجه اول	ابعاد درجه دوم	آلفای کرونباخ	بازآزمایی
سبک زندگی	توجه به بدن	-توجه به وزن و اندام: تغذیه، ورزش، استفاده از داروهای لاغرکننده	۰/۷۴	۰/۷۵
	الگوی گذران وقت	-آرایش و پیرایش بدن: آرایش صورت، پیرایش و رنگ مو، استفاده از لنز رنگی چشم (غیرطبیعی)، جراحی بینی، و جراحی زیبایی	۰/۷۷	۰/۷۵
	الگوی تغذیه	-رفتن به مهمانی‌های خانوادگی -شرکت در مراسم مذهبی -تفریحات خانوادگی -تجربه سفر فردی (بدون خانواده) -سینما و فیلم -تجربه رفتن به کنسرت موسیقی	۰/۸۱	۰/۷۸
	الگوی ارتباطات اجتماعی	-ارتباط با خانواده و فامیل -ارتباط با دوستان -ارتباط آزاد با دیگران -ترجیح تنهایی، به ارتباط با دیگران	۰/۷۵	۰/۷۳

سبک	-نوع انتخاب همسر	۰/۷۸	۰/۷۴
ازدواج/زندگی مشترک	-اختلاف سنی با همسر -الگوی تصمیم‌گیری در خانواده -الگوی تداوم ازدواج	۰/۷۷	۰/۷۵
سبک ورزش	-ورزش منظم(باشگاهی) -ورزش نامنظم(پیاده روی و ورزش جمعی در پارک‌ها)	۰/۷۷	۰/۷۶
نمره کل		۰/۷۷	۰/۷۶

شیوه اجرا. روند اجرای ابزار پژوهشی پس از ارزیابی‌های مربوط به پایایی پرسشنامه، به این صورت بود که در تمام سطح شهر گرمسار به طور تصادفی به زنان متعلق به گروه سنی مورد نظر مراجعه و پس از جلب موافقت و همکاری افراد برای همکاری در طرح و تکمیل پرسشنامه پژوهش، تعداد ۴۰۰ پرسش‌نامه توزیع و از طریق پرسش‌های ابتدای ابزار پژوهشی که مشخص می‌کرد تکمیل‌کنندگان از کاربران فضای سایبر هستند یا خیر، ۲۰۰ پرسشنامه در میان کاربران و ۲۰۰ پرسشنامه در میان غیرکاربران با پرسش قبلی در مورد کاربر یا غیرکاربر فضای مجازی بودن آن‌ها بدست آمد. با توجه به تعداد پرسشنامه‌های قابل اعتماد در هر دو گروه، ۱۶۰ برای دو دسته کاربر و غیر کاربر مناسب تشخیص داده شد. روش تحلیل داده‌ها، برای آزمون فرضیه‌های پژوهش، ضریب همبستگی پیرسون، و تحلیل واریانس (ANOVA) بود.

یافته‌ها

یافته‌های توصیفی نشان داد در گستره سنین ۱۹ تا ۵۹ سال پاسخگویان، بیشترین فراوانی زنان کاربر مربوط به ۲۸ سالگی و کمترین مربوط به ۵۷ سالگی بود. میانگین سن پاسخگویان، ۲۳ سال بود. بیشترین ساعت استفاده از اینترنت ۲۸٫۷٪ بود که در طبقه بین دو تا سه ساعت قرار می‌گرفتند و کمترین ساعت استفاده ۱۴٫۳٪ بود که کمتر از یک ساعت از این فضا استفاده می‌کردند. میانگین زمان حضور در فضای مجازی در شبانه روز ۲٫۷۳ بود. آمار توصیفی بر اساس گویه‌های توجه به بدن (توجه به وزن و اندام و آرایش و پیرایش بدن) بیانگر میانگین بیش از متوسط بود. یعنی در توجه به وزن و اندام مواردی مانند استفاده از رژیم تغذیه، تحرک منظم بدنی (ورزش)، استفاده از داروهای لاغرکننده، و توجه به وزن و در توجه به آرایش و پیرایش بدن مواردی مانند آرایش صورت، پیرایش و رنگ مو، جراحی بینی، جراحی زیبایی بدن، و استفاده از لنز رنگی چشم (غیرطبی) درصدها و میانگین‌های بدست آمده چنین نشان دادند.

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	کجی	کشیدگی	تورم واریانس	دوربین واتسون
توجه به بدن و تغییر آن	۱۲/۲۸	۴/۸۲	۰/۸۵۳	۰/۴۸۵	۲/۷۰	۱/۷۰
الگوی تفریح/گذران وقت	۱۳/۳۲	۴/۳۶	۰/۳۷۱	-۰/۲۸۷	۱/۷۸	۱/۷۰
الگوی تغذیه	۱۳/۴۰	۴/۸۶	۰/۵۵۸	-۰/۱۹۷	۱/۴۱	۱/۷۰

۳۶۹ بررسی جامعه شناختی تغییرات سبک زندگی زنان در تعاملات فضای مجازی گلینی و همکاران خانواده درمانی کاربردی						
الگوی ارتباطات اجتماعی	۱۵/۵۲	۳/۵۸	۰/۰۰۳	-۰/۴۰۷	۱/۷۸	۱/۷۰
سبک ازدواج/زندگی مشترک	۱۴/۸۱	۵/۴۲	۰/۷۴۱	۰/۰۴۳	۱/۰۲	۱/۷۰
ورزش کردن	۱۰/۳۰	۳/۱۶	۰/۵۲۲	-۰/۰۶۱	۱/۸۹	۱/۷۰

جهت بررسی نرمال بودن، از ضریب کجی و ضریب کشیدگی استفاده شد که نتایج نشان داد داده‌های پژوهش حاضر نرمال بودند. همچنین مقدار عامل تورم واریانس و آزمون دوربین-واتسون به دست آمده برای متغیرها کوچک‌تر از ۱۰ هستند و این نشان می‌دهد که بین متغیرها، هم‌خطی چندگانه وجود ندارد.

جدول ۳. رابطه میزان حضور در فضای مجازی و سبک زندگی زنان از نظر توجه به بدن و تغییر آن

متغیر مستقل	متغیر وابسته	مقدار آزمون	سطح معنی‌داری
مقدار حضور در فضای مجازی	توجه به بدن و تغییر آن	۰,۴۲۱	۰,۰۲۷

مقدار I ضریب پیرسون به دست آمده در جدول ۳ در مورد رابطه بین متغیر توجه به بدن و تغییر آن و مقدار حضور در فضای مجازی در بین زنان کاربر، ۰,۴۲۱ و سطح معنی‌داری بدست آمده برابر با ۰,۰۲۷ است، و در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۵ معنی دار است. بر این اساس با اطمینان ۰/۹۵ آماري رابطه معنی‌داری بین توجه به بدن و تغییر آن که از شاخص‌های سنجش سبک زندگی غیرسنتی (مدرن) است با مقدار حضور روزانه در فضای مجازی در میان زنان کاربر فضای مجازی وجود داشته است. از آنجا که شدت رابطه، کم و جهت آن مثبت بدست آمده است می‌توان چنین گفت که افزایش مقدار حضور در فضای مجازی، به میزان گرایش به سبک زندگی غیرسنتی (مدرن) با توجه به تغییر بدن در میان آن‌ها افزوده است.

جدول ۴. رابطه میزان حضور در فضای مجازی و سبک زندگی زنان از نظر الگوی تفریح/گذران وقت

متغیر مستقل	متغیر وابسته	مقدار آزمون	سطح معنی‌داری
مقدار حضور در فضای مجازی	تفریح/گذران غیرسنتی (مدرن)	۰,۳۴۲	۰,۰۴۱

مقدار I ضریب پیرسون به دست آمده در جدول ۴، در مورد رابطه بین متغیر الگوی تفریح/گذران وقت و مقدار حضور در فضای مجازی در بین زنان کاربر، ۰,۳۴۲ و سطح معنی‌داری بدست آمده برابر با ۰,۰۴۱ است، و در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۵ معنی دار است. بر این اساس با اطمینان ۰/۹۵ آماري رابطه معنی‌داری بین الگوی تفریح/گذران وقت که از شاخص‌های سنجش سبک زندگی غیرسنتی (مدرن) است با مقدار حضور روزانه در فضای مجازی در میان زنان کاربر فضای مجازی وجود داشته است. از آنجا که جهت

رابطه مثبت بدست آمده است می‌توان چنین گفت که افزایش مقدار حضور در فضای مجازی، به میزان گرایش به الگوی تفریح/گذران وقت مدرن در میان آن‌ها افزوده است.

جدول ۵. رابطه میزان حضور در فضای مجازی و سبک زندگی زنان از نظر الگوی تغذیه

متغیر مستقل	متغیر وابسته	مقدار آزمون	سطح معنی‌داری
مقدار حضور در فضای مجازی	الگوی تغذیه غیرسنتی(مدرن)	۰,۲۳۳	۰,۰۴۸

مقدار I ضریب پیرسون به‌دست آمده در جدول ۵، در مورد رابطه بین متغیر الگوی تغذیه و مقدار حضور در فضای مجازی در شبانه روز در بین زنان کاربر، ۰,۲۳۳ و سطح معنی‌داری بدست آمده برابر با ۰,۰۴۸ است، و در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۵ معنی دار است. بر این اساس با اطمینان ۰/۹۵ آماري رابطه معنی‌داری بین الگوی تغذیه غیرسنتی(مدرن) با مقدار حضور روزانه در فضای مجازی در میان زنان کاربر فضای مجازی وجود داشته است. از آنجا که جهت رابطه مثبت بدست آمده است می‌توان چنین گفت که افزایش مقدار حضور در فضای مجازی، به میزان گرایش به الگوی تغذیه غیرسنتی(مدرن) در میان آن‌ها افزوده است.

جدول ۶. رابطه میزان حضور در فضای مجازی و سبک زندگی زنان از نظر الگوی ارتباطات اجتماعی

متغیر مستقل	متغیر وابسته	مقدار آزمون	سطح معنی‌داری
مقدار حضور در فضای مجازی	ارتباطات اجتماعی غیرسنتی(مدرن)	۰,۳۸۴	۰,۰۳۹

مقدار I ضریب پیرسون به‌دست آمده در جدول ۶، در مورد رابطه بین متغیر الگوی تغذیه غیرسنتی(مدرن) و مقدار حضور در فضای مجازی در شبانه روز بین زنان کاربر، ۰,۳۸۴ و سطح معنی‌داری بدست آمده برابر با ۰,۰۳۹ است، و در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۵ معنی دار است. بر این اساس با اطمینان ۰/۹۵ آماري رابطه معنی‌داری بین الگوی ارتباطات اجتماعی غیرسنتی(مدرن) با مقدار حضور روزانه در فضای مجازی در میان زنان کاربر فضای مجازی وجود داشته است. از آنجا که جهت رابطه مثبت بدست آمده است می‌توان چنین گفت که افزایش مقدار حضور در فضای مجازی، به میزان گرایش به الگوی ارتباطات اجتماعی غیرسنتی(مدرن) در میان آن‌ها افزوده است.

جدول ۷. رابطه میزان حضور در فضای مجازی و سبک زندگی زنان از نظر سبک ازدواج/زندگی مشترک

متغیر مستقل	متغیر وابسته	مقدار آزمون	سطح معنی‌داری
مقدار حضور در فضای مجازی	سبک ازدواج/زندگی مشترک غیرسنتی (مدرن)	۰,۴۴۸	۰,۰۲۲

مقدار آزمون یومن- ویتنی به‌دست آمده در جدول ۷، در مورد رابطه بین متغیر سبک ازدواج/زندگی مشترک غیرسننتی(مدرن) و مقدار حضور در فضای مجازی در بین زنان کاربر، ۰,۴۴۸ و سطح معنی داری بدست آمده برابر با ۰,۰۲۲ است، و در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۵ معنی دار است. بر این اساس با اطمینان ۰/۹۵ آماری رابطه معنی‌داری بین سبک ازدواج/زندگی مشترک غیرسننتی(مدرن) با مقدار حضور روزانه در فضای مجازی در میان زنان کاربر وجود داشته است. از آنجا که جهت رابطه مثبت بدست آمده است می‌توان چنین گفت که افزایش مقدار حضور در فضای مجازی، به میزان گرایش به سبک ازدواج/زندگی مشترک غیرسننتی (مدرن) در میان آن‌ها افزوده است.

جدول ۸. رابطه میزان حضور در فضای مجازی و سبک زندگی زنان از نظر ورزش کردن

متغیر مستقل	متغیر وابسته	مقدار آزمون	سطح معنی داری
مقدار حضور در فضای مجازی	سبک ورزش غیرسننتی (مدرن)	۰,۲۱۲	۰,۰۳۱

مقدار χ^2 ضریب پیرسون به‌دست آمده در جدول ۸، در مورد رابطه بین متغیر ورزش کردن غیرسننتی(مدرن) و مقدار حضور در فضای مجازی در بین زنان کاربر، ۰,۲۱۲ و سطح معنی داری بدست آمده برابر با ۰,۰۳۱ است، و در سطح خطای کوچکتر از ۰/۰۵ معنی دار است. بر این اساس با اطمینان ۰/۹۵ آماری رابطه معنی‌داری بین ورزش کردن غیرسننتی (مدرن) با مقدار حضور روزانه در فضای مجازی در میان زنان کاربر وجود داشته است. از آنجا که جهت رابطه مثبت بدست آمده است می‌توان چنین گفت که افزایش مقدار حضور در فضای مجازی، به میزان گرایش به ورزش کردن غیرسننتی(مدرن) در میان آن‌ها افزوده است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی جامعه‌شناختی تغییرات سبک زندگی زنان شهر گرمسار در تعاملات فضای مجازی بود. نتایج تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها در فرض نخست، گویای رابطه معنی‌داری بین توجه به بدن و تغییر آن که از شاخص‌های سنجش سبک زندگی غیرسننتی(مدرن) است با حضور روزانه در فضای مجازی در میان زنان کاربر فضای مجازی است. با توجه به جهت مثبت رابطه بدست آمده می‌توان گفت هر اندازه فعالیت در فضای مجازی در زنان کاربر افزایش یافته است، آن‌ها به میزان بیشتری به سبک زندگی غیرسننتی(مدرن) در توجه به بدن و تغییر آن گرایش پیدا کرده‌اند. این یافته با نتایج مطالعات رسول زاده اقدم و عدلی پور (۱۳۹۳) و سپهری (۱۳۹۳) که در توجه به بدن تغییری متاثر از گرایش به سبک زندگی نوین را استنتاج کرده اند همسو نشان می‌دهد. در مورد فرضیه دوم، رابطه فعالیت در فضای مجازی و سبک زندگی زنان از نظر الگوی تفریح/گذران وقت، رابطه معنی‌داری بین تفریح/گذران وقت سبک غیرسننتی(مدرن) با حضور روزانه در فضای مجازی در میان زنان مورد مطالعه بدست آمد. با توجه به جهت مثبت رابطه بدست آمده می‌توان گفت هر اندازه فعالیت در فضای مجازی در زنان افزایش یافته است، آن‌ها به میزان بیشتری به سبک زندگی غیرسننتی(مدرن) در الگوی تفریح/گذران وقت گرایش یافته‌اند. این یافته مشابه نتایج مطالعات رسول زاده اقدم و عدلی پور (۱۳۹۳)، سپهری (۱۳۹۳) و عبدالله نژاد

فراهانی (۱۳۹۳) همسو است که نقش فضای مجازی را بر الگوی اوقات فراغت مؤثر یافته‌اند. در مورد فرضیه سوم، رابطه فعالیت زنان در فضای مجازی و سبک زندگی آن‌ها از نظر الگوی تغذیه رابطه معنی‌داری بین الگوی تغذیه فعالیت در فضای مجازی بدست آمد و می‌توان گفت هر اندازه فعالیت در فضای مجازی در زنان افزایش یافته است، آن‌ها به میزان بیشتری به سبک زندگی غیرسنتی (مدرن) در الگوی تغذیه خود تمایل پیدا کرده‌اند. یافته‌های پژوهشی رسول زاده اقدم و همکاران (۱۳۹۴) و عبدالله نژاد فراهانی (۱۳۹۳) نیز تأثیر رسانه‌های اجتماعی را در الگوی تغذیه نمایان ساخته‌اند چنانکه با افزایش استفاده از شبکه‌های مجازی، نوع گذران اوقات فراغت نیز تغییر کرده است که چنین پژوهش‌هایی از این نظر با یافته‌های این فرضیه هماهنگ نشان می‌دهند. یافته‌های فرضیه چهارم، مبنی بر رابطه فعالیت زنان در فضای مجازی و سبک زندگی آن‌ها از نظر الگوی ارتباطات اجتماعی رابطه معنی‌داری بین سبک مدرن تر ارتباطات اجتماعی با فعالیت در فضای مجازی در میان زنان کاربر نشان داد و می‌توان چنین گفت که افزایش مقدار حضور در فضای مجازی، به میزان گرایش به الگوی ارتباطات اجتماعی غیرسنتی (مدرن) در میان آن‌ها افزوده است. یعنی احتمالاً هر اندازه تعامل در فضای مجازی در زنان کاربر افزایش یابد، آن‌ها به میزان بیشتری به سبک زندگی غیرسنتی (مدرن) در الگوی ارتباطات اجتماعی غیرسنتی (مدرن) خود گرایش می‌یابند. یافته‌های پژوهشی نوابخش (۱۳۹۳) نیز نشان می‌دهد استفاده از ابزارهای نوین اطلاعاتی و ارتباطی به شکل گیری سبک زندگی ویژه‌ای می‌انجامد و باعث آن می‌گردد که افراد در حوزه‌های مختلف زندگی خود از جمله نگرش به ازدواج رفتارهای متفاوتی داشته باشند. فرضیه ششم بررسی رابطه بین فعالیت زنان مورد مطالعه در فضای مجازی و سبک زندگی آن‌ها از نظر ورزش کردن بود که یافته‌ها بیانگر رابطه معنی‌داری بین سبک ورزش کردن غیرسنتی (مدرن) زنان فعال در فضای مجازی بود چنانکه می‌توان چنین گفت که افزایش مقدار حضور در فضای مجازی، به میزان گرایش به سبک ورزش کردن غیرسنتی (مدرن) در میان آن‌ها افزوده است. لذا هر اندازه فعالیت در فضای مجازی در زنان کاربر افزایش یافته است، آن‌ها به میزان بیشتری به سبک غیرسنتی (مدرن) ورزش کردن گرایش یافته‌اند. در این که فضای مجازی بخش عمده‌ای از زندگی زنان را به خود اختصاص داده است و عامل مهمی در شکل دهی سبک زندگی و چگونگی تفکر آن‌ها دارد. مرادی (۱۳۹۰) نیز نشان داد هرچه میزان استفاده از رسانه‌های ارتباطی افزایش می‌یابد، رفتارهای سنتی کاهش می‌یابد. فتحی و همکاران (۱۳۹۲) نیز چنین نتیجه گرفتند که استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی به شکل گیری سبک زندگی ویژه‌ای می‌انجامد و منجر به کنش‌های گوناگون از جانب افراد می‌شود و موجب آن خواهد شد که افراد در حوزه‌های مختلف زندگی خود از الگوهای متفاوتی پیروی کنند.

در کل، نتایج این پژوهش نشان داد زنان کاربر از سبک زندگی غیرسنتی و مدرنی پیروی می‌کنند. بنا بر آنچه اشاره شد همسو با نتایج نیرومند و همکاران (۱۳۹۳) که عوامل مؤثر در حضور زنان در شبکه‌های مجازی در تهران را بررسی کردند می‌توان گفت زنان با حضور در فضای دوجبهانی شده در معرض تغییر نمادهای فرهنگی مرتبط با سبک زندگی قرار گرفته‌اند و تأثیرات حضور در شبکه‌های مجازی اینترنتی را از طریق نوع روابط خود و تأثیرات آن را در زندگی روزمره خود به عرصه نمایش گذارده‌اند و هویت‌های نو و خویش ساخته‌ای را از طریق تعاملات مجازی و نمادین فراهم می‌کنند.

نتایج تجربی بدست آمده بیانگر آن است که فعالیت و تعامل در فضای مجازی توانسته است تا حد قابل توجهی در سبک زندگی زنان مورد مطالعه تغییر ایجاد کند. تغییراتی که در قیاس با زنان غیر فعال در این عرصه، می‌تواند نشان دهنده تأثیر بسزایی باشد که حضور در فضای مجازی می‌تواند به لحاظ جامعه‌شناختی در شیوه زندگی افراد ایجاد کند تغییر و تفاوت در زندگی زنان مورد بررسی وجود داشت و با در نظر گرفتن میزان آن که در مقایسه با زنان غیرفعال در اینترنت دیده می‌شود، وضعیت معناداری را از این حیث نشان می‌دهد. ظهور چنین تغییری متأثر از فضای مجازی البته پدیده‌ای مختص یک یا حداکثر دو دهه اخیر است و می‌تواند زمینه‌های حرکت سریع‌تر به سوی نوین‌گرایی و فاصله گرفتن از بافت سنتی زنان را نشان دهد. با در نظر گرفتن این که بین تفاوت‌ها در سبک زندگی زنان فعال فضای مجازی با فعالیت و تعامل آن‌ها در بین فضا رابطه‌های معنی‌دار مشاهده و اثرگذاری هر یک بر شاخص‌های سبک زندگی بدست آمد می‌توان گفت تغییر در سبک زندگی زنان مورد مطالعه، انعکاسی از رویکردی را که در الگوی نظری این پژوهش نشان داده شد بیان می‌دارد (نوابخش، ۱۳۹۳).

در ارزیابی نتایج حاصله با مبانی و چارچوب نظری در دیدگاهی تلفیقی سبک زندگی با شاخص‌هایی مورد نظر قرار گرفت که در پژوهش‌های تجربی و نظریات مختلف مورد توجه قرار گرفته بود. براساس نظریه کاشت کنش متقابل بین رسانه و مخاطبان آن، حامل تأثیری است و می‌توان گفت میان میزان روبرویی مخاطبان و استفاده از رسانه و برنامه‌های آن ارتباط مستقیمی است و لذا مدت زمان استفاده دسترسی به محتوای آنچه در فضای مجازی جریان دارد بر سبک زندگی فرد اثرگذار است. نتایج بدست آمده در این پژوهش مؤید همین امر است چنانکه این نظریه بر فرایند انباشتی تأکید دارد که به واسطه آن، رسانه می‌تواند باورها و عقایدی را در باب واقعیت اجتماعی بپروراند. بطوری که می‌توان گفت تعدد ساعات روبرویی با رسانه‌ای خاص مانند فضای مجازی سبب ایجاد تغییر در نگرش و دیدگاه‌های موافق با آن شده است. بر این اساس می‌توان گفت نتایج مؤید شالوده‌آسی نظریه کاشت است که عنوان می‌دارد هرچه میزان استفاده و دسترسی به فضای مجازی افزایش یابد، احتمال بیشتری است بر اینکه روی تغییر سبک زندگی افراد موثر واقع شود. همچنین در راستای نظریه استفاده و خشنودی است که بر انگیزه‌های مخاطب و انتخابی که از بین رسانه‌های گوناگون بدست می‌آورد تأکید دارد. کاربران بازخوردهای متفاوتی از چنین ارتباطی با رسانه دریافت می‌کنند و آن را در ارزش‌ها و احساسات و شناخت‌های خود اعمال می‌کنند. از این رو است که هراندازه هدف‌ها و انگیزه‌های کاربران در استفاده از ارتباطات مجازی هدف‌گرا و جهت‌مند باشد بیشتر ممکن است سبک زندگی آن‌ها را مورد تأثیر قرار دهد. بر مبنای نظریه گیدنز نیز، جهان مدرن سبک‌های بسیار متنوع و متفاوتی را پیش روی هر فرد می‌گذارد و فرد را ناگزیر از انتخاب این سبک یا شیوه‌ها می‌کند. پس سبک زندگی مجموعه‌ای کم و بیش جامع از عملکردهاست که فرد آن‌ها را به کار می‌گیرد بنابراین، در عصر مدرن، هر فرد به ناچار دارای نوعی سبک زندگی است که سبک ویژه خود او به شمار می‌رود. آنچه از اثربخشی فضای مجازی بر سبک زندگی زنان اشاره شد در مدل تحلیلی مطرح شده تایید می‌گردد (لو و همکاران، ۲۰۱۷).

نتایج بدست آمده در نهایت، بیانگر آن است که رسانه اجتماعی نوین و عظیمی مانند فضای مجازی که هرروز بر وسعت و دامنه آن افزوده می‌شود عامل مؤثری بر موضوع مهمی در زندگی زنان ایرانی، یعنی سبک زندگی آن‌هاست و این رسانه با چنین عملکردی با در نظر گرفتن رشد فزاینده گرایش به خود در

کاربرانی که هرروز بر تعداد آن‌ها در همهٔ سنین افزوده می‌شود توانسته است بر سبک زندگی آن‌ها در زمینه‌های گوناگونی تغییراتی ایجاد کند.

براین اساس و هم راستا با نتایج برخی پژوهش‌های مشابه (رسول زاده اقدم و عدلی پور، ۱۳۹۳)، می‌توان گفت فضای مجازی توانسته است بخش بزرگی از زندگی انسانی از جمله تصور ذهنی او نسبت به بدن خود، الگوهای تفریح و گذران وقت، تغذیه، ارتباطات اجتماعی، سبک ازدواج یا زندگی مشترک، و ورزش، را تغییر دهد. مهم‌تر از همه آنکه با توجه به میانگین سنی بسیار جوان نمونهٔ مورد مطالعه در این پژوهش، شاهد تغییرات در الگوهای فرهنگی زنان جوان کشور نسبت به مواردی مانند رویکردی نو به بدن خود، الگوهای تفریح و گذران وقت، ارتباطات و سبک ازدواج یا زندگی مشترک هستیم. رفتار اجتماعی افراد جامعه در شرایط و مقاطع مختلف، تغییر می‌کند و هر رفتار ویژه با توجه به معیارها و عوامل متعدد فرهنگی و اجتماعی در دوره زمانی خاصی متجلی می‌شود و در این راستا پدیده‌های اجتماعی مانند رسانه‌های جمعی و فضای مجازی توان تاثیرگذاری مهمی را دارند (سپهری، ۱۳۹۳).

نخستین محدودیت این مطالعه به لحاظ روشی، نداشتن اطلاع دقیق و درستی از تعداد واقعی زنان گروه‌های سنی یادشده در جامعه آماری مورد مطالعه بود و از آنجا که به دنبال چنین مشکلی، امکان استفاده از فرمول‌های رایج تعیین حجم نمونه میسر نشد ناگزیر دو گروه مساوی با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی ساده مورد توجه قرار گرفت. متأسفانه با وجود تلاش‌ها و تحقیق‌های بسیار آماری از جمعیت زنان مورد مطالعه در شهر گرمسار بدست نیامد. فیلتر بودن اپلیکیشن‌های متعدد و رایج فضای مجازی (به دلیل غیرقانونی بودن در ایران)، سبب می‌شود تا دسترسی محقق تنها به کاربرانی باشد که بخشی از جامعه آماری و نمونه را تشکیل می‌دهند. از آنجا که این امر خارج از کنترل فرآیند پژوهش و پژوهشگر به شمار می‌رود یکی از محدودیت‌هایی است که لازم است به آن اشاره شود. کاربران فضای مجازی احتمالاً بطور عمده، به طبقه متوسط و متوسط رو به بالای هر جامعه تعلق دارند و لذا آن دسته از زنان شناسایی شده به عنوان کاربران فضای سایبر به ناگزیر اعتبار مطالعه را از آن حیث که معرف تمام طبقات اجتماعی و اقتصادی نمی‌توانند باشند با ابهام‌هایی روبرو می‌کند. نتایج نشان می‌دهند بخش مهمی از جامعه به عنوان کاربران فضای مجازی با شبکه‌های اجتماعی مجازی در ارتباطند. این دسته از افراد که حجم عمده‌ای را نیز در زنان تشکیل می‌دهند ممکن است در تاثیرپذیری از محتوای آن، به تهدیدها و حتی فرصت‌های حاصل از این فضا آگاه نیستند. از آنجا که بخش بزرگ و روز افزونی از این کاربران را زنان جوان تشکیل می‌دهند پیشنهاد می‌شود سیاستگذاران و مسئولین مربوطه توجه خود را برای رفع گره‌های قانونی فضاهای مجازی بیشتر کنند تا نگاه امنیتی به این فضا به نگاهی فرهنگی برای سیاست‌های بهتر اجتماعی تغییر یافته و به سویی مثبت و مؤثرتر هدایت شود. با توجه به اینکه این پژوهش در شهر گرمسار انجام شده و ناظر بر بخش کوچک و محدودی از این جامعه ایران است، نتایج بدست آمده در تبیین متغیرهای اصلی به اندازه که باید، کافی نیستند و لذا با در نظر گرفتن اینکه شناسایی دقیق جامعه ایران به لحاظ ارزشی، نگرشی و تعاملی می‌تواند موضوع گسترده‌ای برای سیاست‌های کلان اجتماعی باشد، یکی از پیشنهاد‌های موضوعی این مطالعه آن است که چنین مضامینی در سطح کل کشور مورد پژوهش بیشتری قرار گیرد تا با شناخت همه جانبه تری از وضعیت موجود در جامعه ایران بتوان چشم انداز دقیق

تری در این زمینه داشت. سبک زندگی که در این مطالعه، متأثر از فضای مجازی بررسی شد با محتوای چند جانبه‌ای که دارد می‌تواند در شاخه‌های مختلف علوم اجتماعی مدنظر قرار گیرد. با توجه به این خصلت میان رشته‌ای بودن آن پیشنهاد می‌شود این پدیده از منظر سایر متخصصین در حوزه‌های رسانه و انسان‌شناسی و نظایر آن نیز مورد مطالعه و پژوهش قرار گیرد.

موازن اخلاقی

در این پژوهش موازن اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. با توجه به شرایط و زمان تکمیل پرسشنامه‌ها ضمن تأکید به تکمیل تمامی سؤال‌ها، شرکت‌کنندگان در مورد خروج از پژوهش مختار بودند.

سیاسگزاری

گروه پژوهشی بر خود لازم می‌دانند تا از تمامی شرکت‌کنندگان عزیزی که نهایت همکاری را با محققین در فرایند اجرای پژوهش تشکر و قدردانی نمایند.

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان این پژوهش در طراحی، مفهوم‌سازی، روش‌شناسی، گردآوری داده‌ها، تحلیل آماری داده‌ها، پیش‌نویس، ویراستاری و نهایی سازی نقش یکسانی داشتند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

منابع

- رسول‌زاده اقدم، صمد، و عدلی پور، صمد. (۱۳۹۳). تحلیل نقش رسانه‌های اجتماعی در گرایش به سبک زندگی نوین، پژوهش‌های جامعه‌شناسی معاصر، ۴ (۶)، ۳۳-۶۰.
- سپهری، آسیه. (۱۳۹۳). تحلیل سبک زندگی جوانان کاربر شبکه اجتماعی فیس بوک، جوان و رسانه، ۱۳ (۱)، ۱۳-۴۰.
- عبدالله نژاد فراهانی، احمدرضا. (۱۳۹۳). تبیین جامعه‌شناختی تاثیر شبکه‌های اجتماعی مجازی بر سبک زندگی "مورد مطالعه دانشجویان دانشگاه علمی و کاربردی شهر تهران. پایان نامه دوره کارشناسی ارشد جامعه‌شناسی. دانشکده علوم انسانی واحد علوم و تحقیقات تهران.
- فتحی، سروش. (۱۳۹۲). مصرف شبکه‌های اجتماعی با سبک زندگی جوانان خلخال، فصلنامه جامعه‌شناسی مطالعات جوانان، ۱۳، ۶۹-۸۸.
- کاستلز، مانوئل. (۱۳۸۵). عصر اطلاعات: اقتصاد، جامعه و فرهنگ (جلد ۱، ظهور جامعه شبکه‌ای). ترجمه احد علیقلیان.

مرادی، اسد، نورمحمدی، عبدالرضا، و رضایی، نورالدین. (۱۳۹۰). بررسی تاثیر رسانه‌های همگانی و تکنولوژی ارتباطی در ارتقاء ارزشهای فرهنگی جامعه. همایش ملی صنایع فرهنگی نقش آن در توسعه پایدار نوابخش، فرزاد. (۱۳۹۳). تغییرات سبک زندگی در فرآیند توسعه ابزارهای نوین فناوری، *مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران*، ۶(۲)، ۴۵-۶۳.

References

- Abdullah Nejad Farahani, A. (2014). Sociological explanation of the effect of virtual social networks on lifestyle "case study of students of Tehran University of Science and Technology. Thesis of Master's course in sociology. *Faculty of Humanities, Tehran Science and Research Unit*.
- Aksar, I. A., Firdaus, A. S. B., Danaee, M., & Maqsood, H. (2020). Virtual manifestations of patriarchy: Digital experience of Pakistani women. *Asian Women*, 36(1), 61-89.
- Arena, R., Lavie, C. J., Hivert, M. F., Williams, M. A., Briggs, P. D., & Guazzi, M. (2016). Who will deliver comprehensive healthy lifestyle interventions to combat non-communicable disease? Introducing the healthy lifestyle practitioner discipline. *Expert review of cardiovascular therapy*, 14(1), 15-22.
- Ashton, L. M., Morgan, P. J., Hutchesson, M. J., Rollo, M. E., & Collins, C. E. (2017). Fssiii lity ddd rll imirrr y efficcyy ff tee 'HEYMAN'hlll thy lifsstyle rrrr mmfr young men: a pilot randomised controlled trial. *Nutrition journal*, 16(1), 2.
- Castells, Manuel. (2006). *The Information Age: Economy, Society and Culture (Volume 1, The Rise of the Network Society)*. Translated by Ahad Aliqlian.
- Dahya, N., & Dryden-Peterson, S. (2017). Tracing pathways to higher education for refugees: the role of virtual support networks and mobile phones for women in refugee camps. *Comparative Education*, 53(2), 284-301.
- DeSmet, A., Thompson, D., Baranowski, T., Palmeira, A., Verloigne, M., & De Bourdeaudhuij, I. (2016). Is participatory design associated with the effectiveness of serious digital games for healthy lifestyle promotion? A meta-analysis. *Journal of medical Internet research*, 18(4), e94.
- Fathi, S. (2013). "The use of social networks with the lifestyle of Khalkhal youth", *Sociology Quarterly of Youth Studies*, No. 13, 69-88.
- Gao, G., & Sai, L. (2017). Twrrss a 'virtlll 'wrrl:: iiii ll illl tt inn ddd ttrllll ss durigg tee COVID 99 aammmin ss iilll e wmmn livigg ll.... *Gender, Work & Organization*, 27(5), 754-762.
- Lv, J., Yu, C., Guo, Y., Bian, Z., Yang, L., Chen, Y.,... & Qi, L. (2017). Adherence to a healthy lifestyle and the risk of type 2 diabetes in Chinese adults. *International journal of epidemiology*, 46(5), 1410-1420.
- Moradi, A., Noormohammadi, A., Rezaei, N. (2011). Investigating the impact of mass media and communication technology in promoting the cultural values of society. *National conference of cultural industries and its role in sustainable development*
- Navabakhsh, F. (2014). "Changes in lifestyle in the process of developing new technological tools", *Iranian Journal of Social Development Studies*, 6 (2), 45-63.
- Parsakia, K., Rostami, M., Saadati, N., Darbani, S. A., & Navabinejad, S. (2023). Analyzing the causes and factors of the difference between the girls of the generation Z and the previous generations in Iran from the perspective of social psychology. *Psychology of Woman Quarterly*, 4(1), 1-16.
- Rasulzadeh Aghdam, S., Adlipour, S. (2014). "Analysis of the role of social media in the trend towards a new lifestyle", *Contemporary Sociology Research*, 4 (6), 33-60.

- Rotondi, V., Stanca, L., & Tomasuolo, M. (2017). Connecting alone: Smartphone use, quality of social interactions and well-being. *Journal of Economic Psychology*, 63, 17-26.
- Sepehri, A. (2014). "Analysis of the lifestyle of young Facebook users", *Youth and Media*, 13 (1), 13-40.
- Twenge, J. M., Spitzberg, B. H., & Campbell, W. K. (2019). Less in-person social interaction with peers among US adolescents in the 21st century and links to loneliness. *Journal of Social and Personal Relationships*, 36(6), 1892-1913.

A sociological study of changes of women life styles in cyberspace interactions

Marzieh. Galini¹, *Mojtaba. Sedaghati Fard*^{2*} & Shideh. Parnian³

Abstract

Aim: This aim of this study was sociological investigation of lifestyle changes of women in Garmsar city in cyberspace interactions. **Methods:** A survey and statistical community of women aged 19 to 59 years in Garmsar city was conducted by random sampling method on 160 women of this city. The validity of the measurement scale made by the researcher was checked and confirmed by related experts, and the reliability of the questionnaire was calculated using Cronbach's alpha method and its coefficient was 0.75 in the questionnaire. The data were evaluated using Pearson correlation coefficient, U-Mann-Whitney test and Spss software. **Results:** between lifestyle indicators, attention to the body ($r=0.42$, $P=0.027$), leisure patterns and spending time ($r=0.34$, $P=0.031$), nutrition ($r=0.23$, $P=0.048$), social communication ($r=0.38$, $P=0.039$), marriage or cohabitation style ($r=0.44$, $P=0.022$), and sports ($r=0.21$, $P=0.031$) has a relationship with the activity in the virtual space, so that the amount of presence in the virtual space has increased the amount of tendency towards the aforementioned indicators and the non-traditional (modern) lifestyle among them. **Conclusion:** There were changes and differences in the lives of the investigated women, and the conducted investigations show a significant situation in this regard. Therefore, the activity and interaction in the virtual space has been able to significantly change the lifestyle of the studied women. In fact, these changes show the significant impact that presence in virtual space can have on women's lifestyle in terms of sociology. Based on this, it was suggested that the policy makers and relevant officials regarding cyberspace should direct their attention to changing the security view, to a cultural view for better social policies and to a more positive and effective direction.

Keywords: *lifestyle, cyberspace, women.*

1. PhD student, Department of Sociology, Garmsar Branch, Islamic Azad University, Garmsar, Iran

2. ***Corresponding author:** Assistant Professor, Department of Sociology, Garmsar Branch, Islamic Azad University, Garmsar, Iran

Email: m.sedaghatifard@iau-garmsar.ac.ir

3. Assistant Professor, Department of Sociology, Garmsar Branch, Islamic Azad University, Garmsar, Iran